

i egentlig Forstand, saa Folk som Gartnere eller lignende, der i høj Grad trænge til at faa Laan i disse Institutioner. Rundt omkring i Byerne vil der ogsaa findes mangfoldige Huse, som ejes af de Folk, der bebo dem, og for hvis Ejere det vilde være meget heldigt, om de paa billig Maade og uden for stort Kurstab kunde optage Laan. Jeg vil derfor henstille, om man ikke under Lovforslagets videre Gang gennem Tinget vil tage under Overvejelse ogsaa at foretage en Udvidelse over for Byerne.

Indenrigsministeren (Enevold Sørensen): Da den daværende Indenrigsminister i Samlingen 1879—80 i det andet Ting fremsatte Forslag til Lov om Oprettelse af to Husmandskreditforeninger, var Grænsen for Ejendommenes Værdi i dette Lovforslag sat til 2,500 Kr. Saaledes lød altsaa det oprindelige Lovforslag, saaledes blev det vedtaget i det andet Ting, og saaledes forelaa det her for dette Ting. Her nede indsaa man straks, at denne Grænse var sat alt for lavt. Efter Forhandling blev den her i Tinget sat til 4,000 Kr., og dette Maksimumsbeløb for Ejendommenes Værdi lykkedes det trods Modstand at faa fastsat paa den første Lov om Husmandskreditforeninger. Imidlertid viste det sig meget snart, at ogsaa denne Grænse var sat for lavt. I Jylland gik det godt, men i Østifterne havde Husmandskreditforeningen paa Grund af den fastsatte Grænse paa 4,000 Kr. overordentlig stor Vanskelighed med at komme i Gang, og det viste sig, at den kun kunde føre en hensygnende Tilværelse. Allerede to Aar efter, at Husmandskreditforeningerne vare oprettede, blev der derfor stillet Forslag om at udvide Grænsen og gaa højere op med Ejendommenes Værdi. Et Forslag blev indbragt af forskellige Medlemmer her i dette Ting, Medlemmer af alle Partier, gaaende ud paa at forhøje Grænsen til 6,000 Kr. Det lykkedes at gennemføre det, og ved Loven af 12. Maj 1882 blev altsaa Grænsen forhøjet til 6,000 Kr., idet det erkendtes, at dette var baade i Husmændenes, i Foreningernes og ikke mindst i Statens Interesse at komme op til en højere Vurderingssum end den oprindelige. Det var selvfølgelig ogsaa i Statskassens Interesse, idet Statens Garanti jo blev mindre effektiv, kom til at spille en mindre Rolle, naar man fik disse ny og værdifuldere Panter, der laa mellem 4,000 og 6,000 Kr., med ind i Foreningerne. Alle have sikkert Erken-

delsen af — og denne Erkendelse er jo ogsaa under Forhandlingerne her i Dag i saa rigt Maal kommen til Orde og har givet sig stærkt Udtryk — at Husmandskreditforeningerne have udrettet meget godt og ere et stort Gode for Husmændene. De samme gode Argumenter, som i sin Tid bleve fremførte for at forhøje Grænsen fra 4,000 til 6,000 Kr., kunne ogsaa fremsættes for at gaa til 8,000 Kr. og kunne med Føje fremsættes, naar man tager et skønsomt Hensyn til hele den Forandring, der er foregaaet i Ejendommenes Værdi og øvrige Forhold, i de siden da forløbne 22 Aar. Jeg siger, at de samme gode Argumenter kunne fremføres, saa længe da Grænsen kun omfatter de virkelige Husmandsbrug, saa længe Grænsen omfatter den Stand, man fra først af har taget Sigte paa at gavne og støtte gennem Husmandskreditforeningerne. Da jeg i Fjor fremsatte et Forslag, der gik ud paa, at man i visse Tilfælde kunde gaa ud over Grænsen, de 6,000 Kr., var dette Forslag støttet paa en Beslutning af Repræsentantskabet i den jyske Husmandskreditforening, hvortil senere Repræsentantskabet for Østifternes Husmandskreditforening havde sluttet sig. Det her forelagte private Forslag kan ganske vist ikke saaledes som mit i Fjor støtte sig til saadanne vedtagne Beslutninger fra Husmandskreditforeningernes Side, men jeg tvivler ikke om, at den ved Forslaget tilsigtede Ændring meget gerne tiltrædes af Foreningerne, og at den vil være til Gavn for Foreningerne og derfor ogsaa blive hilst med Glæde af Husmændene. Jeg vilde derfor uden Betænkelighed kunne gaa med til at udvide Grænsen for Taksationsværdien til 8,000 Kr., som her er foreslaaet, men for et enkelt Punkts Vedkommende maa jeg dog tage et Forbehold. Sagen har jo ogsaa sin finansielle Side. Ganske vist, den største finansielle Side er Statens Garanti, og her ser jeg ingen Vanskelighed ved det foreliggende Forslag. Det gælder jo her, som det gjaldt, da Grænsen blev sat op til 6,000 Kr., at dette i og for sig ikke vil forøge Statens Garanti eller stille forøgede Krav; tværtimod vil denne blive endnu mindre effektiv end før ved, at der tilføres Foreningerne en ny Række værdifuldere Panter. Men ved Siden heraf har Staten jo en direkte Udgift ved Husmandskreditforeningerne, nemlig ved Refunderingen af Vurderingsomkostningerne. Det er en Selvfølge, at Finansministeriet ogsaa her maa have et Ord med at sige.